

Dac-aș fi fost Dumnezeu...*

Sunt un animal speriat. Toți vor să mă împace cu lumea, deși problema mea este alta: cu mine nu mă pot împăca. Mă simt jupuit de viu, mai ales în interior. A murit în mine dorul de viață. Eu l-am ucis. Am deschis un cont nelimitat la o bancă a suferinței. Viața mea, știi, ar trebui reciclată, dar – ce fenomen straniu! – eu tot încurajez să crească pe lângă mine, în mine, un fel de odrasle ale suferinței. Atunci când sufăr, mi se pare că-s mai viu; doar atunci simt că trăiesc. Știu: viața este un șir de desprinderi, de evadări, dar eu nu mă pot desprinde, pentru că mi-e teamă că, evadând, voi infesta și universul în care voi ajunge. Pentru mulți, fiecare obstacol este o oportunitate pentru o nouă evadare. Eu transform obstacolele în adevărate ziduri și-mi place să mă izbesc de ele, trăiesc bucuria faptului că nu le pot învinge. În vremea din urmă, m-am trezit că studiez umbrele pomilor. La început le-am cercetat ziua, apoi seara și noaptea. Compar lungimile, lățimile și densitatea lor și aproape sufăr; atunci când umbrele nu mai apar, de parcă ar fi niște prieteni care nu mai vor să mă mai viziteze. A început să mă intereseze și umbra mea boantă, care mi-a adus aminte de fabula câinelui acela care, voind să evadeze din arșița și lumina soarelui, încerca să se culce în propria umbră. Cred că în fișa mea medicală ar trebuie scrise, la diagnostic, toate poveștile astea și multe altele. Ca pe pildă, întâlnirea de astă-noapte cu Bryan Taylor...

Eram în Green Zone, Kandahar; la câteva zeci de metri de locul în care îmi uitasem ceva dintr-o mână și o parte dintr-un picior. Îmbrăcat la patru ace, cu superba sa reverdă la care încheiase cei 33 de nasturi, Bryan era bine dispus și părea că nu acordă vreun interes special șontăcului meu. Cum eu eram îmbrăcat civil, cu haine adaptate, dar și cu un pantof lipsă, n-am rezistat ispitei de a-l persifla... Te compătimesc, dragule! Cred că trece o groază de timp până când te îmbraci și te încalți, nu-i așa? Numai cei treizeci și trei de nasturi și pantoful în plus îți creează, față

de mine, un handicap serios. Noroc de faptul că ești un flegmatic aproape pur și mare prieten cu răbdarea. În armata noastră există o probă interesantă. Când trupa începe să se echipeze, căprarul aprinde un chibrit. Dacă până se stinge chibritul soldatul nu este echipat, începe calvarul Delta Force, cum îi zice căprarul: distracție până la epuizare prin noroaiile și gropile patriei. Cred că, spre deosebire de mine, care am piese mai puține în echipament, tu ai avea ceva probleme cu proba chibritului... Petre, mare noroc ai! Dacă nu ne-am afla în zona asta de promenadă bizară, te-aș provoca la duel! Mă subestimezi. Norocul tău vine și din altă parte. Te-am invitat la plimbare, ca să-ți spun o istorioară pe care mi-a șoptit-o un guru indian, Osho... Oho, mai nou, dragă Bryan, fraternizezi și cu terapiile indiene! Te cam îndepărtezi de catolicism, nu ți se pare? Sper că n-o să-mi recomanzi și exerciții adaptate cârjelor mele... Doi cerșetori, Petre, îmi zice indianul, locuiau împreună, lângă un oraș. Dar, pentru că aveau același vad al milei, se dușmăneau, așa cum facem toți oamenii, indiferent de profesie. Numai că, dacă nu te superi, unul era olog, celălalt era orb. Într-o noapte nenorocită, în pădure a izbucnit un incendiu care le-a mistuit adăposturile. Orbul ar fi putut să fugă, dar nu vedea încotro să o ia. Ologul vedea foarte bine, dar nu putea alerga. Moartea era la un pas de ei. În acel moment și-au dat seama amândoi câtă nevoie aveau unul de altul. Speriat, ologul a fost izbit de o evidență: „Eu văd, iar el poate alerga!” În fața

pericolului, amândoi au trecut peste toate orgoliile și neînțelegerile. Orbul l-a luat în cârcă pe olog. Ghidat de către cel cu vedere, orbul a reușit evadarea amândurora. De-atunci, împrietenindu-se, au funcționat ca o singură ființă: unul vedea, celălalt alerga... Sper să nu te superi. Știi că am obiceiul de a vorbi direct, chiar și atunci când trimit către parabole. Mi se pare că în situația aceasta te afli tu. Soția ta este orbul, tu ești ologul, prietene. Am vorbit, în ultimul timp cu Alexa, prietenul nostru comun, și mi-a spus că soția ta nu știe încotro s-o apuce, nu vede, deocamdată, calea ieșirii din impas. Tu vezi, sau ai putea vedea, dar ai o viteză mai redusă de deplasare. Cu viteziștii Elvira, Mona și Mihnea, vederea ta v-ar face să funcționezi ca o singură ființă minunată. Nu există niciun om care să poată supraviețui fără să se sprijine pe altul, pe alții... Ai o problemă, Bryan. Dacă ai defila ca mine, în cârje, prin Green Zone, nu cred că te-ai lăuda prea mult cu vederea, mai ales că te faci că nu observi că și mintea mi-a fost aruncată în cârje... Deodată, am rămas singur în Green Zone. Nu se vedea, nici în zare, țipenie de om. A început însă un răpăit înspăimântător de mitraliere. Trezindu-mă, speriat, am dus din nou mâna sub pernă, după pistol...

Poate că tot din instinct – unul de apărare? – am luat decizia de a răspunde la două epistole. Am tot încercat să-i răspund lui Bassera, dar vâltoarele aspergeriene nu m-au lăsat. Colac peste toate pupezele, de ceva vreme n-am putut înlânzi agresiunea unei dureri de măsea. Ieri, m-am hotărât: cleștele de scos cuie, ca în copilărie, m-a ajutat. Am și o mică fereastră de pace în creier. Așa că... „Domnule Bassera, nu m-am grăbit cu răspunsul. Când eram întreg, îmi spuneam că la drum trebuie să am grijă de picioare iar atunci când vorbesc sau scriu să am grijă de limbă. Acum, cu un singur picior și cu limba puțin tulburată de niște umbre ale vieții, sunt și mai grijuliu. Știi care a fost prima mea reacție, după ce ți-am citit

scrisoarea? *Interesant, mi-am zis. Iată-mă pe cap și cu un duhovnic catolic! O, ce frumos mi-ar sta în confesional! Ar fi, pur și simplu, seducător! Poate mi se propune și convertirea la catolicism... M-a bătut și gândul să întreb ce cauți, dumneata, un străin, în viața mea? E vizibil faptul că faci parte din ceea ce eu numesc a fi conjurația terapeuților. Dar nu voi reacționa nepolitic, dintr-un motiv pragmatic. Orice propunere, ca și orice lucru, este ca un fel de oală cu toarte. Dacă apuci de-o toartă, e OK. Atunci când apuci de cealaltă, te frigi. Trebuie să găsești la propunerea dumitale toarta cea prietenoasă cu mine. S-ar putea să nu fie toarta la care te gândești. Nu este exclus să împăcăm, cum spunem noi, românii, și capra și varza. Mă gândesc, de pildă, că exilul meu – unul fără trambite și zurgălăi – într-un sătuc anonim din țara lui Don Quijote mi-ar fi pe plac. Acolo, evident, nu l-aș evita nici pe prietenul dumitale Pablo, spirit cu vocație de salvator; din câte îmi spui. Un prieten, grămătic prin vocație, mi-a spus că punctul salvează virgula. Am pus prea multe virgule restului meu de ființă care nu-și găsește echilibrul. Va trebui să găsească punctul. Cine știe dacă nu chiar această sugestie a dumitale va fi un fel de fir al Ariadnei pentru descoperirea acestui punct. Toate cu voia lui Dumnezeu, Petre Farina.”*

De câteva zile mi se învârt prin cap și răspunsul pe care ar trebui să i-l trimit Elvirei. Ieri, era cât pe ce să-i răspund scurt: „Parcă spuneam că vreau să mă lăsați în lumea mea. Vreau să vă feresc de Rău!” Apoi, m-a lovit un gând al părintelui Efreim Simonopetrinul, și n-am știut ce să mai fac: „Vezi tu, prietene, cum vine treaba cu Omul... Omul, în loc să-l judec, aș putea să-l cunosc. Iar dacă-l cunosc, de ce nu l-aș înțelege? Și dacă-l înțeleg, de ce să nu-l ating c-o vorbă bună? De ce să nu-i dăruiesc un strop din ce am mai bun în mi-ne?”... Câteva ore bune, aproape eram să-i scriu Elvirei și copiilor un fel de scrisoare de dragoste. M-am trezit însă la realitate și am început cearta cu înțeleptul Efreim Simonopetrinul... De unde știi tu, Efreim, că în mine mai există un strop de bine, un strop de om, un strop

de normalitate? Mi-ai ieșit în cale, ră-tăcindu-te printre armatele mele de specialiști binevoitori în consiliere psihologică, sperând că vei putea reconstrui ceva bun în mine. Te faci că nu vezi, dragă Efreim, că nu mai există temelia aceea pe care s-ar putea reclădi ceva. Dacă vrei să reconstruiți ceva pe ruinele mele, vă asigur că va rezulta o ființă ciudată, un om ca o paștișă de Turn Babel, cu un suflet ferfeniță... M-am apropiat acum de scaunul care țipă la mine, ca la un condamnat: „Așază-te și scrie, scrie, scrie!” Din pereți, vocile rugătoare: „Tati, tati, tatiuuuuuu! Te rugăm, scrie, scrie, scrie!” Fantoma care stă lipită de mine ca o umbră șoptește veninos, amenințător: „Nici măcar iadul, se știe, nu are furia unei femei sfidate”. Mă așez pe scaun, apuc tastatura și nu știu ce să scriu. Și nici nu vreau. Mă ridic, trântesc scaunul și-mi târăsc șontăcul spre curte. Din pereți, aceleași voci: „Tati, tati, tatiuuuuuu! Te rugăm scrie, scrie, scrie!” În curte, pomii, florile și chiar plasele bizare aruncate peste tranșeele în care mă adăpostesc uneori, ca să nu fiu zărit nici de mine, formează un cor neprieten: „Lașule! Scrie, scrie, scrie! Nu auzi vocile din pereți?!?”... Aș vrea să-mi acopăr urechile cu mâinile, să nu mai aud, dar știu că o ureche ar rămâne neacoperită. Oare de ce nu mi-au luat și auzul? Când înțeleg că, de fapt, urechile din sufletul meu aud, mă resemnez. Începe să plouă. Ușor; ușor; ușor. Și fiecare strop care mă atinge îmi spune: „Scrie, scrie, scrie!” Pic, pic, pic. „Scrie, scrie, scrie!” Deodată, cerul este brăzdat de un fulger care-mi strigă: „Screeeee!” Urmează tunetul, imperativ: „Screeeeeeeeeeeeee!” Sunt leoarcă. Îmi târăsc șontăcul spre casă. Cârjele mă ajută în scârbă. La fiecare atingere a pământului rostesc acuzator: „Scrie!” Ciotul de mână resimte răceala ploii și mă întrebă: „De ce mama dracului nu scrii? Nu vezi că Dumnezeu ți-a lăsat, pentru asta, mâna dreaptă, osândindu-mă pe mine, nefolositoarea?” „Te rugăm, tati, te rugăm, tati!!!”...

Mă ridic. Oare câtă vreme am stat așa, culcat pe dușumea? Udă, dușumeaua poartă urmele trupului.

Apa de ploaie s-a scurs din haine și a pictat. Un trup hidos, fără o mână, fără un picior... Parcă are un fel de restrîște și la cap... Salut, omule!, îi zic. Ce faci? Ești dublul meu cel bun sau... Măcar tu, poate, mă înțelegi. Mi te-a scos norocul în cale? Am povara asta: vreau și nu pot evada definitiv din lume. Povară, am zis? E un coșmar. Am croit, ca în armată, tot felul de strategii, dar toate au eșuat în ambuscade care m-au așteptat la tot pasul. Am ajuns de cârtesc uneori și împotriva lui Dumnezeu. Știu ce sunt credința și suferința, dar nu mai am răbdare. Îmi place de tine. Ești un trup făcut din apă. Trupul meu e numai lepră și rău. Vreau să-l arunc undeva în lume, să-l fac de negăsit, ca să nu-i atingă pe ceilalți. Ai vreo idee? Am încercat să cer sfatul celui lalt dublu al meu: umbra. Dar e un dublu capricios, mișcător; apare și dispăre, se alungește și se piticește, stă lipit de mine de parcă ar vrea să mă ascundă în el, de parcă i-ar fi rușine cu mine. E și puțin fariseic. Într-o zi, parcă-i crescuse mâna și piciorul. Făcuse nu știu ce magie, complotând cu soarele și cu un nor; și mă sfida, arătându-mi cât este de întreg, de neatins. Tu, dublule de apă și de dușumea, ești altfel. Semănăm ca două picături bizare de ploaie. Ce zici? Există vreun leac pentru lepra asta a mea? Da, tăcerea ta e un răspuns. Atunci, rogu-te, sugerează-mi o strategie inedită, de general împrietenit cu victoriile, și ajută-mă să evadez. Să evadez și să nu mai aud nimic în mine. Auzi cum strigă, și acum, lumea în mine? Cred că auzi, fiindcă ești cel mai bun ascultător al meu. O, dar uite că se-ntâmplă ceva neplăcut! Începi să te împuținezi, să te vestejești prin margini. Asta nu se poate! Te pierd! O să te tot rețac, mângâindu-te, pe unde te usuci, cu mâneca asta de prisos și umedă a cămășii. Așa, așa... Ești iarăși proaspăt, viu, putem vorbi din nou. Acum, uită-te, mă-nghesuie porunca unei scrisori așteptate. Tot amân, refuz, amân, refuz, dar sunt hăituit din toate părțile. Ca la vânătoare. Dar ca la o vânătoare otrăvită. Mă alungă gonacii, alerg sperând să ajung în bătaia puștii, dar mă așteaptă acolo niște

haite de câini care mă mușcă ticălos: nu mă lasă nici să mor nici să trăiesc. Gândește-te la ce te-am rugat. Mâine dimineată vorbim iar. Am să te tot țin în viață. Uite, mă dezbrac, ud iar cămașa și pantalonii, le așez peste tine și dimineată ești fresh, cu mîntea limpede... Așa... Ți-am potrivit bine tubul de oxigen. Adapă-ți ființa de apă din umezeala bogată a cămășii și pantalonilor mei. Noapte bună! Să n-ai coșmaruri; dea Domnul să n-ai visele mele!!!...

M-am trezit mahmur, ca un păcătos care a benchetuit până noaptea târziu. De cum am adormit, arătând cu degetul către dublul meu încropit din apă, un înger m-a dojenit, repetându-mi, mult timp, fără încetare: „Să nu-ți faci chip cioplit și nici asemănare a vreunui lucru din câte sunt în cer, sus, și din câte sunt pe pământ, jos, și din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujești lor”. Dar, am izbucnit eu, nu e chip cioplit și nu mă închin lui! L-a creat întâmplarea, mi s-a lipit sufletul de el și l-am rugat să-mi sugereze o soluție... Apoi, am visat că a fost cuprinsă de flăcări casa familiei mele. Am strigat ca înspăimântat: „Ajutor! Ajutor! Ajutor! Apă! Apă! Apă!” Iar îngerul m-a persiflat: „Apă? De unde apă? Nu mai este. Ai folosit-o pentru a ciopli din ea chipul dublului tău!”... Atunci, am sărit din pat, ca să-mi salvez copiii. Iată sângele de pe bontul piciorului, de pe față... Dar tu, dublule? Ia să văd. Să dăm hainele deoparte. Ce proaspăt ești! Ce viu! Parcă ți-au mai crescut un pic monturile. În ritmul ăsta de creștere, o să te depărtezi de mine, n-o să-mi mai semeni. Ai dormit bine? Mi s-a părut, la un moment dat, că sforăiai. Te-ai gândit la ce te-am rugat? Nu? Bine, bine... Dar nu ești, așa cum speram, dublul meu cel bun? Te țin, cumva, prizonier? Mă tem c-o să mă chemi în instanță, acuzându-mă de privare de libertate. Asta ar însemna și o pedeapsă sigură: mă scoți obligatoriu în lume. Uite cum facem: îți desenez conturul, cu bucata asta de cărămidă, și, când vrei, te întorci tot aici, dacă dorești să mai stăm de vorbă. Eu n-o să te pot anunța, atunci când am nevoie de tine. Nu știu

dacă ți-am spus, dar am renunțat la telefon. Pur și simplu i-am aruncat bateria. Astăzi voi renunța și la cutia poștală-butoi; îi voi da foc. Dacă uiți sau nu prea ai chef de revenire, te voi reînvia eu. Apă mai am...

Răcoarea dimineții mă învăluie mereu, ca pe un prieten. Astăzi și soarele a fost generos, privindu-mă ca pe un admirator constant al lui, chiar dacă peste zi îl întreb dacă nu-și poate regla puțin efuziunile toride. Și azi am căzut în genunchi, în singurul genunchi, pentru rugăciunea de dimineată, stând cu ochii la soare. După rugăciune, brusc, m-a lovit gândul că se va găsi vreun sfânt care să mă acuze că mi-am făcut chip cioplit și din Soare. Dar povestea cu chipul cioplit din apă m-a pus, aseară târziu, pe gânduri. Dacă răsfoim manualul oferit de nemți – „Cum ne eliberăm de sindromul de stres post-traumatic?” – episodul acesta ar putea fi încadrat, probabil, la „fuga de realitate”. Poate că nu-i rău faptul că-mi dau seama de asta, dar mă gândesc, aproape cu voluptate, la reîntâlnirea cu acest chip cioplit din apă. Asta înseamnă că sindromul își face datoria: stă la pândă în mine. Mă simt ca și cum cineva a apăsător pe un buton de pauză al vieții mele, în timp ce, e clar, lumea din jur își trăiește viața. Privindu-mă mai bine sub lupă, înțeleg că sunt ostaticul unei simultaneități absurde: începe să-mi fie teamă de singurătate (altfel de ce-aș vorbi cu umbrele, cu chipul cioplit din apă, cu soarele, cu florile?), dar mi-e teamă și de ieșirea în lume. Există o altă cale? Ceva între singurătate și marele zgomot al lumii? Există, mi s-a sugerat la spitalul militar din Germania. „Există varianta acceptării lumii, prin consilierea noastră profesionistă. Noi, domnule Farina, mi-a spus unul dintre psihoterapeuți, avem mecanisme puternice de mobilizare a resurselor proprii, de restabilire a unui echilibru interior pentru fiecare pacient”... Cred că acela a fost momentul în care am refuzat consilierea psihoterapeutică. Omul reproducea o frază... publicitară din manualul pe care-l primisem cu o zi înainte: „Avem mecanisme puternice de mobilizare a resurselor

proprii, de restabilire a unui echilibru interior pentru fiecare pacient”. I-am spus atunci povestea cu insul acela care, după un an de tratament la psihiatru, a reclamat acestuia că nu observă niciun progres în lecuirea deranjului mental. De ce crezi asta?, l-a întrebat psihiatrul. Pentru că, atunci când am început tratamentul, zâmbeați auzindu-mă că mă credeam nimeni altul decât Napoleon. Acum zâmbiți, când vă spun că sunt Iosefina... Prefer să rămân Napoleon, i-am spus psihoterapeutului. Acesta m-a privit lung și mi-a spus: „Cred că ai resurse de introspecție care te-ar putea ajuta să te vindeci. Umorul este o altă resursă. Am citit în istoricul spitalizării tale și despre o glumă pe care ai făcut-o în spitalul militar din Kandahar, după operație. Îți amintești?” Îmi aminteam, desigur. Mă trezisem înfășurat în bandaje, conectat la tot felul de aparate, împușinat în trup, înconjurat de alb, de alb, de alb... Ce s-a întâmplat cu mine?, am întrebat. Ați avut un accident, ați nimerit într-o ambuscadă, v-am operat... Asta înseamnă că, în mare parte, sunt într-un spital... Cum, adică, în mare parte?, a întrebat medicul... Vreți să-mi spuneți că mi-ați spitalizat și părțile din trup care, din câte observ, îmi lipsesc?, i-am replicat eu... Atunci, acolo în Kandahar, am priceput că mai sunt doar un rest-de-om... Un rest optimist, observ. Care dă semne de viață. Rana sângerândă a montului de la picior; ivită după ce-am sărit dimineată din pat, pentru a stinge incendiul pe care-l visasem, este un semn de viață. Am oblojit-o, în loc de altceva, cu roua pe care o țin strâns lângă ea, cu o fâșie din cămașa albă pe care o purtam țanțoș la ceremoniile din Kandahar... Și răspunsul lăsat în coadă de pește către Elvira?... Dar cine a spus că va fi un răspuns? Până și manualul dăruit generos de către nemți zice că asta-s eu: un om care fuge de lume. Cum aș putea să contrazic niște somități științifice?...

Ion FERCU

*Fragment din romanul cu același titlu (aflat în lucru).